

THE NEWS

DIE NACHRICHTEN

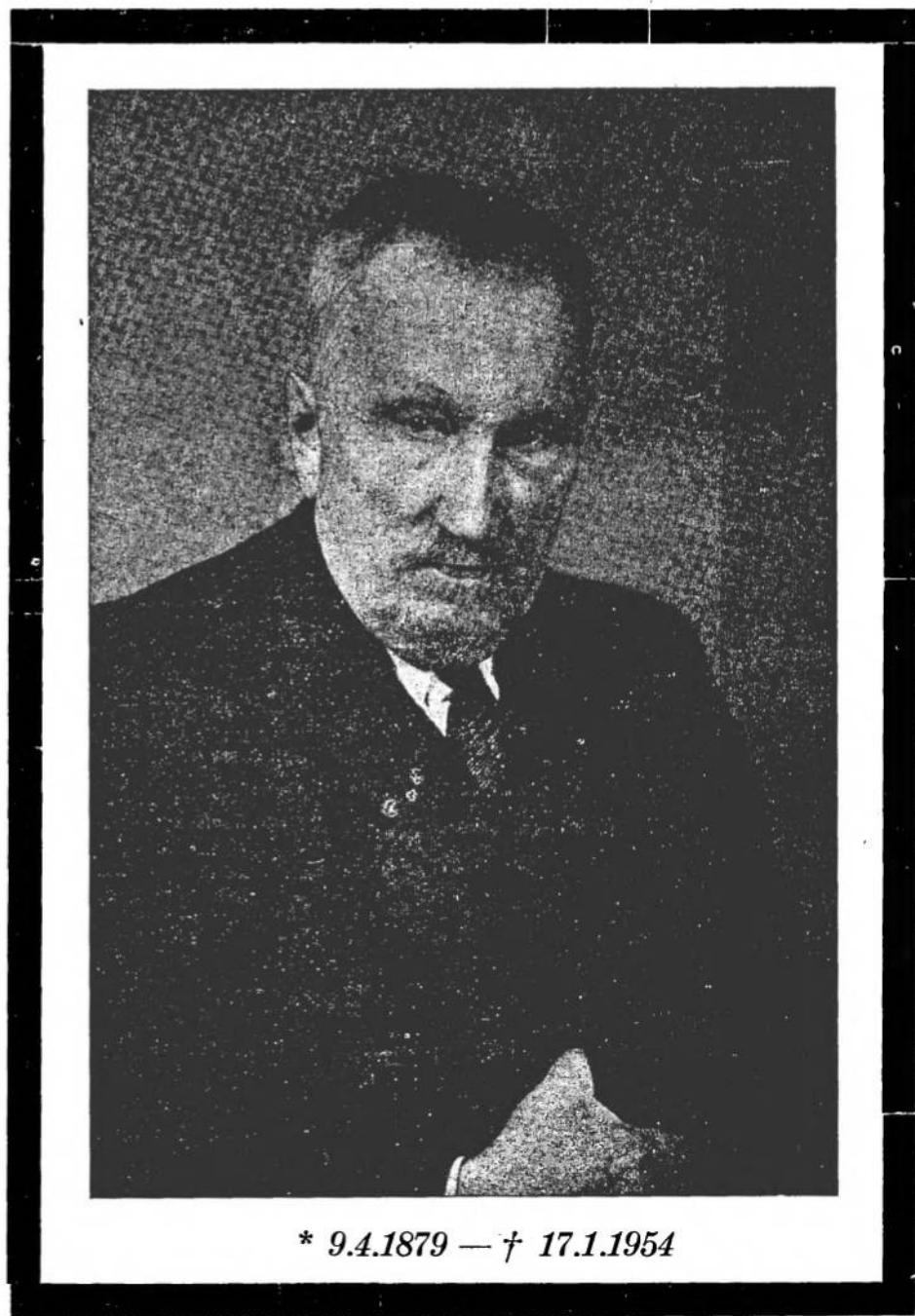
БІСТІ

Українського Інформаційного Бюро

Рік видання IV

Січень—Лютий 1954

Ч. 1—2 (28—29)



* 9.4.1879 — † 17.1.1954

Президент Української Народної Республіки Андрій М. Лівицький

(Коротка біографія)

(пк) Андрій Миколаєвич Лівицький народився 9 квітня 1879 року в маєтку свого батька в Ліпляві, Золотоноського повіту на Полтавщині. Походив він із старого козацького роду лівобережної Гетьманщини. Середню освіту покійний майбутній Президент здобув в колегії Павла Галагана (тут вчилися діти української козацької шляхти), а правничу — в Київському університеті, що його Андрій Миколаєвич закінчив в 1904 році.

Виховався Андрій Миколаєвич в атмосфері старих українських традицій, а тому й не дивно, що Він ще з своїх наймолодших літ, з палкою душою юнака-патріота, пірнув у працю для звільнення поневоленої Батьківщини. Хоч видатний правник, він не шукає кар'єри в чужій державній праці, але працює на рідній Полтавщині.

Ще будучи студентом, у 1900 році, Андрій Миколаєвич Лівицький стає членом Революційної Української Партиї (РУП), а в 1905 році, коли Революційна Українська Партия перетворюється на Українську Соціал-Демократичну Робітничу Партию, він стає її членом, а пізніше вибивається на одно із провідних становищ в партії. Андрій Миколаєвич провадить революційну підпільну працю на Полтавщині, кількаразово у зв'язку з цим притягається до судової відповідальності, а один раз навіть був поставлений перед військовий суд... Та революція 1905 року не перемогла: Андрій Миколаєвич працює далі, не тратячи віри в майбутнє своєї Батьківщини. Він розповсюджує як легальне так і нелегальне українське друковане слово між селянами та підготовляє його, таким чином, до майбутньої української національної революції.

Прийшла перша світова війна, а слідом за нею і довгоочікувана революція. З перших днів Лютневої революції Андрій Миколаєвич працює днями і ночами, коли ж у Києві була утворена центральна українська влада — Центральна Рада та Генеральний Секретаріят, Андрій Миколаєвич стає губерніальним комісаром на Полтавщині. Тут небіжчик виявив свої небуденні адміністративні здібності: за весь час очолювання ним губернії, ця область України була, не зважаючи на революційний хаос, найкраще організованою і панував тут, поруч з могутнім розвитком українського національного ренесансу, повний спокій. Він користується в своїй губернії найбільшим авторитетом і любов'ю не лише селянства та робітництва, але цілого населення.

1918 рік. Стався гетьманський переворот. Нова влада, розуміється, усуває Андрія Миколаєвича з його високого становища, але, зважаючи на великий авторитет майбутнього президента, не наважується ліквідувати Полтавську самоуправу. А тому, як виняток в цілій Україні, під гетьманським режимом відбуваються на Полтавщині губерніальні земські вибори під проводом Андрія Миколаєвича Лівицького. Андрій Миколаєвич, таким чином, врятував для Полтавщини багато культурних і економічних здобутків української революції.

Український народ, під проводом свого вже тоді легендарного Симона Петлюри, повалює гетьманський режим, і влада Української Народної Республіки покликала Андрія Лівицького до Києва. Тут він стає міністром юстиції, а пізніше міністром закордонних справ. При всіх змінах кабінетів Андрій Миколаєвич майже безперервно лишається в складі

уряду, а вкінці 1920 року стає Головою Уряду. Та не зважаючи на всі заходи уряду і Головного Отамана Симона Петлюри, а також на гарячкові дипломатичні потягнення Андрія Миколаєвича, боротьба з переважаючими силами ворога, що вже тоді був зліквидував всі російські білогвардійські формaciї, зближалася до свого кінця. Молода українська держава не витримала і була подолана в боротьбі з російським большевизмом. Але не капітулювала. Уряд і частини армії зі зброєю в руках відступили до Польщі і частково до Румунії.

Почалося життя в екзилі. Головний Отаман від'їжджає до Парижу, а Андрій Лівицький, лишаючись у Варшаві, перебирає на себе захист всієї мно-готисячної української еміграції. Трагічне 25 травня 1926 року. Голова держави і Головний Отаман Симон Петлюра гине від зрадливої руки большевицького агента. Його пост займає, згідно з конституційним законом з 12 листопада 1920 року, тодішній Голова Ради Міністрів Андрій Миколаєвич Лівицький. Гідний наступник свого попередника.

Друга світова війна застає Президента А. Лівицького в Польщі, де він був після німецької окупації на становищі конфінованого. В 1939 році Андрію Миколаєвичу пощастило на короткий час зв'язатися з тодішнім Головою Ради Міністрів Ярославом Прокоповичем і Андрій Миколаєвич, зважаючи на своє становище конфінованого, передає всі свої повновласті Голові Ради Міністрів. Коли ж В. Прокопович і сам опинився під німецькою окупацією (1941) — він лояльно звернув усі свої повновласті Андрію Миколаєвичу. Німецька окупація — це був дуже важкий час. Але Андрій Миколаєвич, неполітно вірячи в перемогу демократії, не йде на ніякі угоди з гітлерівським режимом.

Воєнні хуртовини минулися. Українська політична еміграція поповнилася кількома сотнями тисяч нових емігрантів. Почалося, особливо в Німеччині, бурхливе українське політичне життя. Президент Андрій Миколаєвич Лівицький заініціює реорганізацію Державного Центру в порозумінні з найвидатнішим українським політичним діячем, своїм колишнім партійним товаришем (ставши Президентом, Андрій Миколаєвич перестав бути членом будьякої політичної партії) Ісааком Прохоровичем Мазепою. Ісаак Прохорович виготовляє проект реорганізації, узгіднене його з усіма політичними партіями і цей проект у вигляді Тимчасового Закону про реорганізацію Державного Центру, на першій сесії таким чином організованої Української Національної Ради, затверджує Президент. На першій же сесії Андрій Миколаєвич на Голову Виконавчого Органу Української Національної Ради покликав проф. Ісаака Мазепу.

Аж ось 17 січня 1954 року Українське Інформаційне Бюро дістає сумну вістку з Карльсруе, що Андрія Миколаєвича не стало. Урвалось життя пильного трудівника, великого державного мужа і відданого українському народові його найвищого репрезентанта — Президента Української Народної Республіки. Батьківщина ніколи не забуде його віданої і жертовної праці: у вільному Києві в Пантеоні найславніших українських мужів поруч з Симоном Васильовичем Петлюрою лежатимуть і тлінні останки його найближчого співпрацівника і наступника Андрія Миколаєвича Лівицького.

Заповіт Президента Андрія М. Лівицького

МІЙ ЗАПОВІТ

Я відчуваю, що в найскоршому часі доведеться мені відійти з цього світу. Найбільше прикро, що ані мені, ані моєму Незабутньому Зверхникові, Симонові ПЕТЛЮРІ, не судилося дочекатися вільної УКРАЇНИ.

Моїх товарищів і співробітників закликаю й далі міцно тримати прapor ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ. Заповідаю їм дбати про УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ — вона є дуже цінна для нашої визвольної боротьби.

Українське громадянство на чужині закликаю об'єднаними зусиллями провадити визвольну акцію, а Українському Народові на Батьківщині бажаю сил та витривалості у його геройчній боротьбі з лютим ворогом.

Вірю, що з Божою поміччю Український

Народ переможе і здобуде свою Самостійну ДЕРЖАВУ.

Андрій ЛІВИЦЬКИЙ

Цим стверджую, що дня 13 січня 1954 року, о год. 17-ій, хв. 25, Пан Президент УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ Андрій ЛІВИЦЬКИЙ, бувши в повній свідомості, в присутності п. майора Яко-ва Дзябенка, подиктував мені його відозву, під назвою «МІЙ ЗАПОВІТ». Цю відозву списано мною докладно зі слів Пана Президента, відчитано йому, а потім підписано ним.

Заступник Державного Контролера
Української Народної Республіки,
на еміграції: І. Іножарський

Стверджую: присутній майор Я. Дзябенко.

Дня 13 січня 1954 р.

м. Карльсруе в Німеччині,

Міський шпиталь.



ПРЕЗИДЕНТ В ТРУНІ

На подушці ознаки кожночасного Голови Української Держави —
інсігнії Гетьмана Івана Мазепи та ордена Небіжчика

Похорон Президента Української Народної Республіки

1. Перевезення тіла Небіжчика.

Президент Української Народної Республіки ЛІВІЦЬКИЙ помер у шпиталі в Карльсруе 17 січня, о год. 9. 30 ранку. Тіло його було набальзамоване лікарями міського шпиталя і спеціальним автомобілем, в супроводі сина Небіжчика Миколи Лівіцького та судді І. Іножарського, перевезене 20 січня ц. р. до Мюнхену. Ескорт тлінних останків Пана Президента зустріли представники Президії, Виконавчого Органу Української Національної Ради та Військового Ресорту. Відразу ж представник Ресорту Військових Справ подбав про почесну охорону і варту біля труни Небіжчика, що була перевезена до каплиці на Вальдфрідгофі в Мюнхені.

2. Заупокійна служба Божа

О 10-ій годині ранку 21 січня невелика, але гарно обладнана Свято-Покровська Церква в Мюнхені на Дахауерштрассе поволі заповнюється вірними. Владика, Високопреосвященіший Митрополит Ніканор, що приїхав в асисті чисельного духовництва, після урочистого акту облачення, благословляє до заупокійної Святої Літургії. Починається чудова своїми співами і багатозмістовна свята Літургія, що викликає у вірних, які вже цілком заповнили церкву, почуття примирення з долею... Прийшли бо вони по-прощатися із своїм Найвищим Репрезентантом, своїм Президентом, Батьком і Провідником. Моляться за спокій душі Президента Андрія Лівіцького, за спокій душі того, кого вони найбільш любили. Та прovidна думка святої заупокійної Літургії така: «всі люди смертні, всі люди грішні. Один Ти, Господи Боже, безсмертний і безгрішний. Прийми на Своє лоно новопреставленого Раба Божого Андрія»... І ця

провідна думка святої Літургії вносить заспокоення в душі жалібної громади.

Між приявними ми бачимо, крім, розуміється, присутніх в Мюнхені членів родини покійного Президента — його дружини **Марії Варфоломіївни**, сина **Миколи Андрієвича** — багато найвидатніших представників українського політичного та громадського життя: наступника Президента і Голову Виконавчого Органу д-ра Степана **Вітвицького**, заступників Голови Української Національної Ради пп. О. Бойдуніка, Є. Гловінського, І. Поповича; членів Виконавчого Органу УНРади — Заступника Голови С. Довгаля, пп. М. Воскобійника, В. Діберта, М. Хроба-



Високопреосвященіший Митрополит Ніканор відправив заупокійні Служби Божі...

Останні дні пана Президента

Під час наших Різдвяних Свят стан здоров'я Президента Андрія ЛІВІЦЬКОГО несподівано погіршився. Хворий виявляв нервовість і почав скаржитися на болі голови. По кількох днях, починаючи від 9 січня, знову помітне було значне поліпшення. Дня 12 січня Президент підписав декрет про покликання нового Виконавчого Органу УНРади з доктором Степаном Вітвицьким на чолі. Проте, 13 січня зменацька почалися ознаки дальнього погіршення. Того ж дня Президент зажадав від перебуваючого у нього п. І. Іножарського занотування, як він висловився, заповіту. Списання заповіту було зроблено в присутності ад'ютанта Президента п. майора Я. Дзябенка.

Увечері 14 січня Президент стратив притомність. Викликаний телеграфічно син Президента, прибувши 15 січня, не застав свого батька притомним. Не повернувшись більше до притомності, Президент А. ЛІВІЦЬКИЙ тихо й безболісно упокоївся дня 17 січня, о годині 9, хв. 30 вранці.

Президентові уділив останньої Тайни Святої Сповіді Голова Української Автокефальної Православної Церкви Владика Митрополит НІКАНОР у присутності дружини Марії Лівіцької та сина Миколи Лівіцького.

Як стверджують лікарі, смерть настала в наслідок виливу крові до мозку.

ка, О. Юрченка, держ. контролера І. Іножарського; далі ми зауважили присутніх полк. А. Мельника, полк. Кмету, пп. Ярослава Стецька, В. Доленка, Я. Бенцаля, ген. Дашикевича (з Австрії), ген. М. Капустянського, ген. Вовка, пол. М. Шраменка, полк. М. Стечишина, М. Ковалевського, сотн. Задоровиця (Австрія), полк. Побігущого, майора Кукловського, майора Дзябенка. На кінець Служби Божої прибула з Ульму чисельна делегація від Союзу Українських Ветеранів з двома прапорами, очолена полк. В. Татарським і полк. І. Пекарчуком. Разом з ними прибули також проф. І. Бакало і майор Л. Василів та до тридцяти ветеранів з родинами.



За труною Президента найближча родина та д-р Степан Витвицький

Заупокійну святу Літургію прочуляно відслужив о. Демид Бурко в асистті оо. Дімітрашвілі, Дублянського і Добровольського та о. протодиякона Короля і о. диякона Воробця. Прекрасно співав хор місцевої парафії під керуванням о. І. Заяця. В хорі ми зауважили також о. Ф. Луговенка.

Після Служби Божої була відправлена панахида за спокій душі Президента Андрія Лівицького. Панахиду відслужив Високопреосвящений Митрополит Ніканор в асистті вже названих священиків та дияконів, до яких ще приєднався о. Паладій Дубицький та о. Ф. Луговенко.

3. Похорон на Вальдфрідгофі

Вже в полуночі години на цвинтар почали сходитись засмучені люди, щоб в останнє глянути на свого Покійного Президента. Поодинці і групами підходять до каплички, де за шклом, серед чудових квітів і вінків, лежав Небіжчик. В супроводі Миколи Андрієвича Лівицького підходять приїжджі з Парижу, які щойно прибули: ген. О. Удовиченко, інж. С. Созонтів та ред. Р. Голіян. Та і їх швидко змінюють інші українці та чужинці, між якими ми зауважили представників козацтва в їхніх характерних шапках.

Але в цей час труну забирають. Люди, деякі з них з плачем, просили пустити їх в останнє глянути на свого Президента. Але час наглить. Проте, вдається ще організувати чергу для відвідин вже в іншій кімнаті, де фахові фотографи робили останні світ-

лини... Труну закривають і тлінні останки Небіжчика назавжди зникають з очей нашого громадянства...

Тим часом вінки прибувають потоком. Невеликі галі швидко заповнюються людьми і вже нема для них тут місця. Не зважаючи на дощ, люди терпляче чекають на дворі.

О 3-ій годині пополудні відчиняються широкі двері великої і просторої каплиці і полк. М. Шраменко керує порядком між дуже і дуже чисельними громадянами — чужинцями й українцями, що прийшли віддати останній поклон великому державному музеві України.

Представники політичних, військових, громадських і допомогових організацій та установ творять величезний шпалір із своїми вінками і китицями. Під звуки жалібного маршу, поволі немов пливе, в'їжджає труна з Небіжчиком, покрита прапором, прекрасними китицями і квітами від найближчих членів родини і супроводжувана одним бойовим прапором армії УНР і прапорами ветеранів. Перед труною старий козак Божко тримає подушку з орденами Небіжчика і клейнодами Гетьмана Мазепи. До почесної сторожі відразу ж стає ген. О. Удовиченко і ген. Дацкевич, іх незабаром змінили ген. Вовк і ген. Капустянський, далі почесну варту військовиків тримали полковники Шраменко, Коваль, Стечишин та Татарський. Рівночасно весь час біля труни була почесна варта пластунів та студентів.

В повному епископському облаченні, спираючись

на посох, входить Митрополит Ніканор в супроводі всього духівництва (до якого долучився ще о. Сіменович) і розпочинається заупокійна Служба Божа. Владика відчитує останні молитви і звільнює Богом данною йому владою Небіжчика від всіх його вільних і невільних гріхів. Починається величезний похід, який відпроваджує Покійника до останнього місця Його спочинку. На чолі походу йде о. Паладій Дубицький з хрестом, за ним довгий шпалір (понад 50) вінків і китиць, що їх несуть представники від організацій. Тут є вінки і китиці д-ра С. Вітвицького, Президії УНРади, ВО УНРади, вірного вояцтва, грузинської еміграції, північних кавказців, УСП, ЦК УРДП, Проводу ЗЧ ОУН, ЗП УГВР, ОУН, УНДС, СКТСУ, СЗСУ—СП, УНГ, СВУ, УТГІ, Добруса, Легіону ім. С. Петлюри, від кол. штабу Добровільних З'єднань Вермахту, кілька вінків від студентських організацій, від Пластового Проводу, від СУВ, ОУЖ, СУЖ, козаків, укр. ветеранів в Авст-

зая, Кабиш, Кантемір, Траго, Маюма, Вірер, Сагашвілі, Глазков, Бушман, Султан, Козлов, Бутенко, та ін.

Далі була репрезентована українська Католицька Церква, українські Високі Школи, та всі українські політичні, військові, громадські та допомогові центральні організації, на чолі з своїми головами, управами та видатними членами і вся українська преса в Німеччині.

Після останньої Служби Божої, зв'язаної з похоронним обрядом, що її відправив Митрополит Ніканор, та глибоко прочуленої промови Владики, що в своему короткому слові сказав, що життєвий шлях покійного Президента Андрія Лівицького був, як і шлях Його попередника Симона Петлюри, тернистий, вкритий величими перешкодами і дуже важкий. Але покійний Президент Андрій Лівицький так само, як і його Великий Попередник, не зважаючи на всі труднощі й небезпеки — вели за собою укра-



**На чолі жалібного
походу йшли
делегації з вінками**

рії, українців з Ганноверу, Вальки, Інгольштадту та багато й багато інших, а зокрема від поодиноких осіб. Також був вінок від вояцтва з Франції, переданий ген. Удовиченком та вінок від організацій Франції, переданий інж. Созонтовим.

Міцний дощ не перешкоджає походові, який розтягнувся майже на кілометр. Перед труною Небіжчика йде хор, за ним духівництво на чолі з Митрополитом Ніканором, а побіч труни почесна варта з пластунів та студентів. За труною родина Небіжчика, д-р С. Вітвицький, Президія Української Національної Ради, Виконавчий Орган у повному своему складі, представники українських та чужинних організацій і чисельне громадянство (до 500 осіб).

Між почесними гостями ми зауважили представника від баварського уряду Оберрєгінгсрата п. Нентвіга, Ганса Коха, та від Американського Комітету Визволення від Большевизму пп. Печа, Діза, Александра. В похороні взяли участь теж представники інших народів пп. Сухенек-Сухецький, Корд-

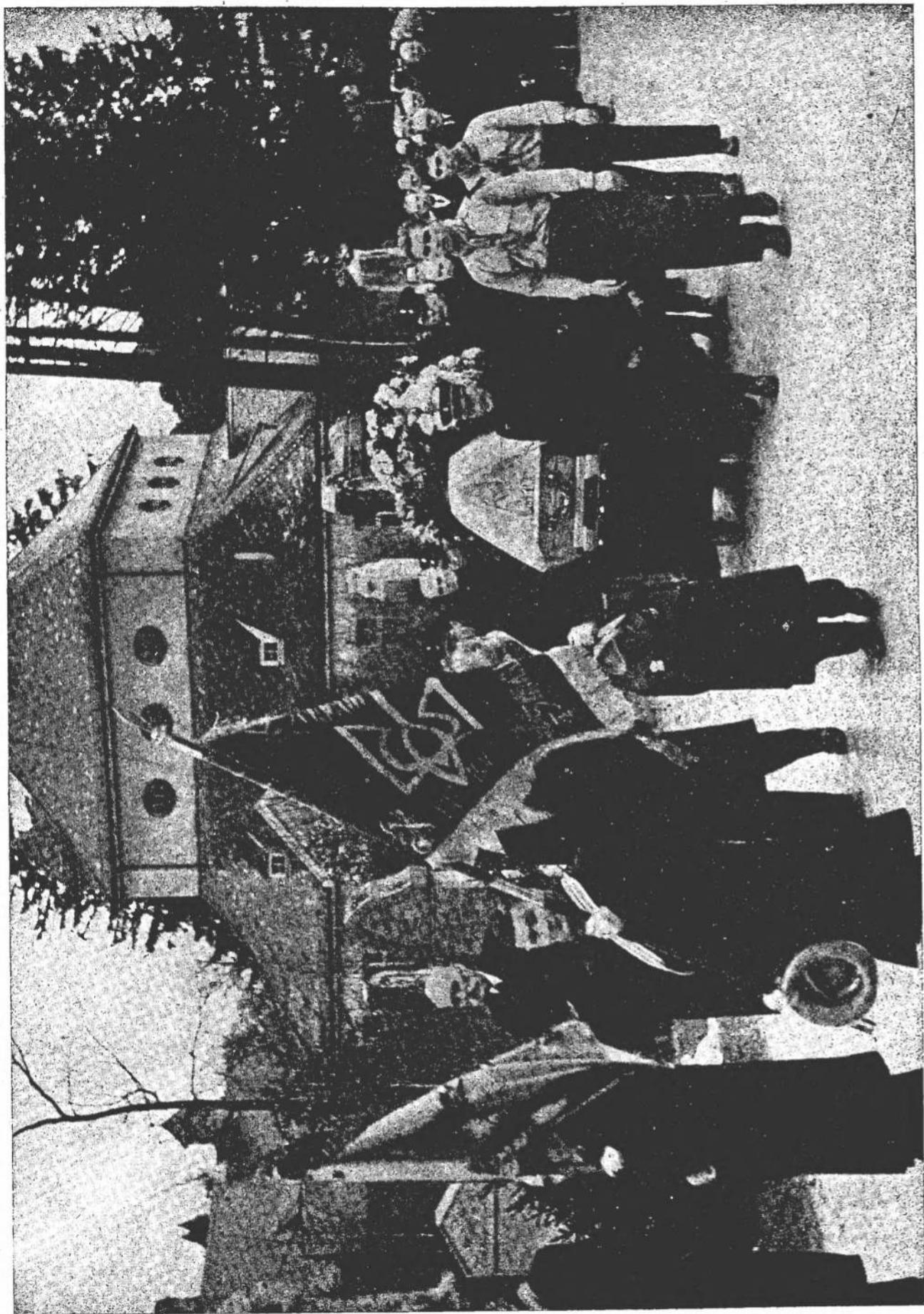
їнський народ до Його світлого майбутнього та остаточної перемоги ...

Після Владики надхненну промову виголосив наступник Президента і Голова Виконавчого Органу УНРади д-р Степан Вітвицький. Його промову, як і пізнішу промову представника Паризького Бльоку п. А. Кордзая друкуємо на іншому місці. (Згідно з постановою Вик. Органу Укр. Нац. Ради були передбачені тільки промови Митрополита Ніканора, наступника Президента і представника Паризького Бльоку).

На закінчення похоронного обряду Заступник Голови ВО УНРади С. Довгаль подякував Митрополитові й духівництву за відправи Служб Божих та похоронних обрядів та чужинцям і українському громадянству за чисельну участь у цьому сумному державному акті.

Як останнє ПРОЩАЙ — кожний підходив та кидаєв свою грудку землі в могилу пана Президента.

Остання дорога Президента УНР А. Лівицького



Промова д-ра С. Витвицького

Жалібна Громада!

Проводимо на вічний спочинок Голову Української Держави, тої, яка створилася 22 січня 1918 року, і якій ім'я — Українська Народна Республіка. Не дзвонять на ту сумну вістку Дзвони Софії, не клоняться перед Тінню Покійного державні прапори, не чуємо прощального гомону гармат, не віддає Покійникові свого останнього салюту українська зброя, а тихий збір емігрантських вигнанців виправляє оце Президента Української Народної Республіки в Його останню дорогу. Не судилося бо Йому правити на своїй території, не розпоряджав він теж множеством воєнних полків, не пішався зовнішніми ознаками влади, але, проте, уявляв своєю постаттю Маєстат найвищої нашої цінності, якій на ім'я Україна.

Моторошно стає кожному з нас, коли видимо, як в чотирьох стінах вузької труни замикаються і немов закінчуються всі життєві мрії і змагання людини, її сподівання на приманливе щастя і життєві її осаги. І коли закриється оце безоглядне віко домовини та потім засипле його сира земля, здається нам, що все скінчилось. Але хіба це було справдіше і ціле життя, що так мало би кінчиться? Ні, бо поза тим і погадним є ще друге і більш реальне життя.

«Хто вірує в Мене, той хоч би вмер — буде жити». — сказано в одному місці святої Євангелії. Покійний вірував в ту основну Суть, яка міститься в тих величних словах. Він вірував в ту її частину, яка називається Україною, вірив в неї в один з найбільш критичних моментів напої історії, коли вона була пробуджена у вогні й бурі. З тою вірою пішов Покійний на вигнання, щоби засвідчувати перед народом і перед світом, що Українська Держава існує, що її територія тільки часово окупована ворожою силою, але що на сторожі прав поневоленого народу стоїть його законний Уряд, який в противагу до на-кинутого насильством чужого режиму репрезентує справжню волю народу та який не спочине, поки не здобуде державної незалежності.

Як важко приходилось нашим державним будівничим і провідникам народу боротися з самим собою, коли треба було рятувати і зберігати самі основні елементи державності. Як недалеким являється в перспективі часу шлях від Переяслава до Гадяча, а яка далека оци дорога для ходу української політичної думки. Пам'ятаймо про всі труднощі, які приходилося поборювати Покійному, як одному з представників найвищої державної влади, зараз після закінчення першої світової війни, маймо це на увазі особливо, коли бажаємо розініти без порожньої листи і словослов'я Його образ, як цілого чоловіка з усіма присущими саме цілому чоловікові вальорами і недомаганнями. Отож, після окупації України большевицькими агресорами, припав на плечі Покійного Президента, як тодішнього міністра закордонних справ Української Народної Республіки, важкий обов'язок — зберегти для Української Держави бодай якусь частину її території. В стані примусової конечності оба найбільш в ту пору відповідальні державні мужі, а то Симон Петлюра і покійний Андрій Лівицький, були приневолені піти на догоду з Польщею, оформлену т. зв. Варшавським Договором. Але мимо цього договору, вважається Головного Отамана Петлюру та однаково Покійного Президента великими постатями нашого недавнього минулого, бо зміст і значення загданого політичного акту, хоч може й помилкового, почалися і зродились в чисто-

му джерелі глибокого патріотичного почування, в бажанні знайти реальний захист українській державній ідеї, себто в чистих ідейних спонуках. І це розуміє українська людина, коли однаково з пам'ятю Симона Петлюри вшановує пам'ять Андрія Лівицького. Як цілій чоловік умів теж Покійний визнати свою помилку, та вмів її теж направити.

Час проводу Покійного Президента припадає на один з найважчих періодів нашої історії. Це доба революційного зрыву та пізнішого упадку під ударами, коли в кліщах ворожого терору перебувала Східня Україна, а Західня її область виносила на собі лихоліття польської займанщини. Берегти в той час в належній повазі символ Української Державності — перевищувало не раз людські спроможності. Проте, Покійний доніс до останніх своїх днів цей символ в повній його достойності і передав нам, його наступникам. Якби так всі ми знали, скільки діймаючого болю крилось нераз під маскою привітного усміху Президента і скільки покори в службі народові мусів він виявiti — тоді ми уміли б належно оцінити жертвенний труд Покійного. Коли згодом Екзильний Уряд мусів стати гостем польської Речі Посполитої, Покійний поміг вдергатися у великий частині еміграції, встиг забезпечити її існування і виеднати деякі умови для культурно-наукової праці.

Разом з тим треба підкреслити дальшу ще одну основну рису характеру Покійного, це Його почуття української соборності. Він мав, як мало хто, високий респект до української культури, якої всі глибини досі лежать ще не розгорнені і для тої таємної сили, що вдержала націю проти всіх ворожих затій. Подумаймо тільки: протягом довгих століть жили окремим життям дві вітки українського народу, в різних умовах господарського, соціального, культурного, політичного і релігійного побуту, під тиском екстермінації двох ворожих її сил. За той час гинули народи, падали чужі держави, валилися великі імперії, а український народ, позбавлений своєї провідної верстви, зберіг себе як націю, а разом з тим і свою єдність, та залишився нероздільний і одностайній, щоб в дні 22 січня 1919 року на Софійській площі проголосити своє політичне об'єднання. Покійний Президент мав особливе відчуття для тої містичної, угасеної сили народу, і вся його практична діяльність за час його вигнання проходила під знам'ям соборності українських земель. Всі питання, які торкалися цілості української політики вирішувалися часто за почином і під проводом Покійного всіми заинтересованими нашими політичними чинниками.

По лінії тих основ української державної політики пішла теж акція Покійного Президента на еміграції після закінчення другої світової війни. Ото він підняв заходи задля реорганізації Державного Центру Української Народної Республіки, щоби скріпити справність та успішність його праці і щоби створити одностайній, соборний фронт української політичної еміграції. Цієї мети досяг Він актом засновання Української Національної Ради в дні 16 липня 1948 р. Завдяки Його ініціативі, невисипущому Його труду та віймковій уміlosti лагодити політичні противенства, звершився того дня акт з'єднання майже всіх політичних груп української еміграції. Це свідоцтво великого і зрілого державницького розуму тодішніх проводів наших політичних організацій, це, хоч на жаль, проминаючий, але все таки найясніший про-

мінь серед зліденної нашого еміграційного буття, це найсвітліший вияв спражньої любові до української Батьківщини, який все таки буде освічувати шлях закритого перед нами невідомого майбутнього.

Під проводом Покійного Президента українська державна політика досягає своїх давніх намірів — об'єднати зусилля поневолених народів СССР для спільної визвольної боротьби: створенням Паризько-го Бльоку наближаємо цей намір до його реалізації.

Для виконання важких завдань державного проводу Бог наділив Покійного Президента цінними прикметами Його характеру. Він вложив Йому у колиску цеабиякій талант: дав Йому ясну, погідну, зріноважену вдачу. Це дуже щедрий дарунок для провідного державного мужа, коли вже зроду у нього всі сили ума і серця достроєні в одну спокійну гармонійну симфонію думок і почуттів, слів і діл.

том: «Христос родився». І ото в тій мандрівці по Україні заспокоюється Дух Президента. Бо хоч він бачить, що український люд, сповітний жахом терпіння, то цю смуту його недолі перемагає ще більш могутній патос героїки, акорд активного геройму у нестримній боротьбі за волю. Кожний тиск ворожого гніту і терору відтикається на Батьківщині розквітом нових моральних сил, що наближають нас до перемоги.

І з України, через непроходиму завісу прориваються до могили Президента незлічими квіти найкращих почувань мільйонів українських сердець і кануть ряснім плачем на домовину. Вони вистелюють його путь в оті хороми, де царствують великі постаті української історії, князі, гетьмані і духові правителі народу, і де довкруги них збираються тіні всіх тих борців, яких остання думка і останній від-



Почесна сторожа
ветеранів
(полк. Стечишин
і пполк. Татарський)
та їхньої майбутньої
зміни — пластунів
супроводжують
труну

Це велика шанса, коли щораз не приходиться нам змагатись з самим собою, з непокірними демонами нашої фізичної напруги. При тому мав Андрій Миколаевич ясний, доброзичливий підхід до всіх справ і до всіх людей та умів в кожному комплексі і в кожній людині відкрити і використати все, що позитивне і творче та з того викувати конструктивну вартість. Мав теж великий дар бачити справи і людей серцем. Воно — це знання, здобуте серцем, наймудріше і найцінніше. Умів до того забути і вибачити — це велика ласка, про яку просимо в щоденій нашій молитві.

Мандрує Дух Покійного Президента по Україні з Різдвяним привітом. Стукає до тюремних ґрат, переступає кільчасті огорожі концентраційних таборів, заглядає до хат українських людей і вітає їх приві-

дих належали Україні. Ця дорога в деяких писаннях великих умів людства про безсмертність душі називається «дорогою до добрих людей»: добрих, бо визволених з усіх пороків дочасного земного життя. А той світ, до якого переходить Покійний, називається не раз в таких же само писаннях «справжньою землею», супроти якої наша земля, що по ній ступаємо, являється тільки тінню. Так, бо та реальна земля — це справжній і дійсний світ. Бо дійсне є те, що діє, а з того саме світа і його Найвищого Правителя сходить на весь народ наймогутніша, незрима і непереможна сила духа, яка веде його по шляху призначення. В тому Царстві житиме повсякчас душа Покійного Андрія Миколаєвича Лівицького.

Вічний спокій Тобі і вічна Тобі пам'ять,
Пане Президенте!

ПЕРЕБРАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРЕЗИДЕНТА ГОЛОВОЮ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

В зв'язку з смертю Президента Української Народної Республіки Андрія ЛІВИЦЬКОГО, й тим, що після смерті проф. ІВАНИЦЬКОГО новий Голова Української Національної Ради ще не обраний, права її обов'язки Президента, згідно з Тимчасовим Законом про Реорганізацію Державного Центру, ст. 23, перейшли на Голову Виконавчого Органу д-ра С. ВІТВІЦЬКОГО.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ І ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

18 січня відбулося жалібне засідання Президії Української Національної Ради і присутніх у Мюнхені членів Виконавчого Органу, присвячене пам'яті Президента Андрія ЛІВИЦЬКОГО.

Промова пана А. Кордзая

Глибоко сумуючи ми сьогодня прощаємося з людиною, що ціле своє життя працювала для добра своєї Батьківщини; що вела непримирений бій проти уярмлювача своєї Батьківщини. Також на чужині, тілесно хворий, але духовно сильний і непохитний, Небіжчик керував справою боротьби за звільнення свого народу. Чужій землі віддаємо ми велику людину й приятеля поневолених народів, Президента України — Андрія Лівицького.

Від імені всіх об'єднаних в Паризькому Бльоці Екзильних Урядів та національних заступництв ви-

товається в своїй остаточній формі, як «Паризький Бльоц», що має здобути друзів і помічників серед західно-демократичного світу, зокрема в США, в важкій боротьбі проти тиранії Кремля. Ми боремось проти большевизму та кремлівського імперіалізму, ми не маємо ворожнечі до російського народу, який теж терпить від московської диктатури. В боротьбі проти спільногого ворога, большевизму, ми намагаємося співпрацювати з тими російськими організаціями, які відзначають право наших народів на незалежне державне життя. З упадком большевизму сподіваємося, що нам пощастиТЬ нав'язати дружні відносини з усіма народами Советського Союзу.

Небіжчик погоджувався з нашими поглядами на сьогоднішню боротьбу. Навіть в останні хвилини свого життя турбувався Він долею свого народу і в своєму заповіті закликає українську еміграцію і Батьківщину до єдності і боротьби проти жорстокого ворога. Ми переконані, що вільний світ в цій боротьбі буде з нами і московська тиранія буде повалена. І цю перемогу оголосять дзвони українському народові, та його сини в першу чергу з відчіністю згадають Президента Лівицького, який в українському Пантеоні разом з іншими великими постатями Держави матиме почесне місце. Його ім'я, як одного з найбільших українських патріотів, знайде своє місце на сторінках української історії.

І в історії наших народів буде Його ім'я згадуване як ім'я борця за спільну справу. Його життя і боротьба буде нам всім завжди дороживказом.



В похороні взяло участь чисельне духівництво

словлюю родині померлого державного мужа і всім всім українцям, що перебувають в Україні та на чужині, як також Українській Національній Раді, своє глибоке співчуття.

Вся боротьба українців за свою самостійність останнього часу була тісно зв'язана з особою Президента Лівицького. Ще за часів свого студентського життя, початком цього століття, стас померлий членом однієї української партії, що як перша зі всіх українських груп, мала за завдання досягнення самостійності України. Пізніше, коли ця партія в 1905 р. перетворилася на УСДРП, майбутній Президент бере жуваву участь в нелегальній революційній роботі, за що пізніше був поставлений перед військовий суд. Наслідком революції 1917 р. розпалася імперіалістична Росія і настав час визволення народів, поневолених Російською імперією. Також Україна стає самостійною республікою і Небіжчик бере участь при відбудові своєї Батьківщини, він стає спочатку міністром, пізніше прем'єр-міністром України.

Але не було суджено Україні, як і багатьом іншим державам, довго тішитися свободою та закріпити свою державну незалежність. Зміцнена червона Москва не терпить біля себе вільних демократичних держав і починає збройну війну за відновлення колишньої російської імперії в її старих кордонах. Україна в нерівній боротьбі зазнає поразки, але не капітулює і уряд разом з військом іде на чужину. У Варшаві керує Небіжчик українською політичною еміграцією і після вбивства С. Петлюри, на підставі конституції, стає президентом України. Його діяльність не обмежується чисто українськими справами, він стає творцем організації «Прометеї», задовільна робота якої в колах емігрантів є загально відома. Він кладе основи українського легального державного заступництва на чужині і в порозумінні зі своїм бувшим партійним приятелем проф. І. Мазепою та іншими партіями засновує УНРаду.

В його помешканні в Карльсруе, і при його участі, постає перед роком організація, що пізніше уконсти-

ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПРЕЗИДЕНТА УНР

22 січня 1954 р. в Софіензаль з нагоди 36-ліття проголошення 4-го Універсалу, на якій, в своєму вступному слові при відкриттю Академії, ред. Р. Ільницький чулими словами висловив жаль українців з приводом смерті Президента Української Народної Республіки А. Лівицького, а присутні (до 600 осіб) встановлям і однохвилинною мовчанкою віддали честь пам'яті покійного Президента.

Теж обидва німецькі доповідачі — оберрігунтсрат п. Нейтвіг, представник баварського Штаатсsekretariatu в справах євреїв та проф. д-р. д-р Ганс Кох, директор німецького Остевропайнституту, в сердечних словах висловили українському народові своє глибоке співчуття з приводу втрати.

Також 4. 2. в мюнхенському клубі «Крапка над і» визначний англійський гость, заступник Голови Англо-українського т-ва п. О. Герберт висловив в імені приятелів України глибоке співчуття всьому українському громадянству і М. А. Лівицькому, з приводу великої втрати, що її поніс український народ наслідком смерті Президента А. Лівицького.



Українська еміграція в цілому світі згадує Президента

До нас наспівають вістки, що всюди, де тільки є більше чи менше скupчення української еміграції, і то на всіх континентах, відбуваються жалібні сходини українців для вшанування пам'яті Покійного Президента Української Народної Республіки св. п. Андрія Лівицького, або використовуються вже раніше призначенні Академії чи інші сходини, щоб згадати Небіжчика. Ми ще, очевидно, не маємо повних звітів про ці імпрези. Проте вже те, що ми маємо, можемо подати до відома наших читачів.

Так, в Нью-Йорку, в неділю 24 січня, відбулася урочиста Академія з нагоди 36 роковин проголошення самостійності Української Народної Республіки. Голова Зборів, проф. І. Паливода, відкриваючи Академію, згадав Покійного Президента УНР, що незаплямленими доніс прaporи нашої державності аж до дня своєї смерти, а приявні хвилиною мовчанки та повстанням з місць згадали Небіжчика.

Також на Академії в Дітройті згадав Покійного Голову Держави проф. Р. Смаль-Стоцький.

На Академії 22 січня в Лондоні, що її улаштувало Представництво ВО УНРади разом з Anglo-Ukrainським Товариством, згадав теплими словами Покійного Президента відомий англійський приятель українців п. О. Герберт, а також слив'e всіх промовці, що виступали на згаданій Академії, як напр., представник хорватів д-р Томіч та інші.

В Торонто (Канада) в неділю 24. січня відбулась панахида за спокій душі Президента А. Лівицького в катедрі св. Володимира, що її відправив сам Високо-преосвящений Архиєпископ Михаїл а асисті чисельного духовництва. В українських католицьких церквах Канади відбудеться панахида наступної неділі, а це тому, що й там мають бути представники вояцтва з своїми прaporами.

* В багатьох місцевостях Канади, США і Європи приготовляють спеціальні Академії, присвячені пам'яті Президента.

Вислови співчуття

Як тільки поширилася сумна вістка (через оповіщення і клепсидри Президії і ВО УНРади та через радіо тощо) про смерть славної пам'яті Президента Української Народної Республіки Андрія Лівицького, почали надходити численні вислови співчуття.

Досі надійшли телеграми й листи від ряду українських установ, організацій і окремих осіб. Серед них від Архиєпископа Івана Бучка, Укр. Конгрес. К-ту Америки, Комітету Українців Канади, Президії Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Громади в Америці; Українського Народного Союзу, «Самопоміч» в США, ОУЖ в Німеччині, СУВІ, Союзу українських студентів в Німеччині, СУЖ, СВУ, Українського Вільного Університету, Т-ва укр. інженерів, ЦПУЕН, Крайової Пластової Старшини в Німеччині. УСХС, Спілки укр. науковців, літераторів і мистецтв в Австрії, Т-ва письменників і журналістів у Великобританії, Легії українських повстанців, УТГІ, СУМ, ОУК. Також надійшли вислови співчуття від усіх політичних партій, що входять в УНРаду, від ОДУМ в США, Союзу Українок в Америці, Українського

Робітничого Союзу, Світової Федерації українських жіночих організацій та багато інших кондоленцій. Разом від українських організацій та поодиноких осіб дотепер прийшло до 150 листів і телеграм.

З чужинців досі надійшли свої вислови співчуття: Бундесміністер проф. д-р Оберлендер, бундесміністер Ф. Шеффер, бундесміністер шляхів Зеебон, проф. д-р фон Менде, Баварський мініністер-президент д-р Ганс Егард, Обербургомайстер Мюнхену Віммер, Президент Польщі Август Залеський, прем'єрміністер польського екзильного уряду Є. Гриневський, Верховний Комітет Визволення Литви і його Виконавча Рада, повноважний міністер Латвії Ліпінш, адмірал Стівенс, президент Грузії Гегечкорі, Італійсько-Українське т-во, Рада Білоруської Народної Республіки, Канцелярія Угорських втікачів, Білоруська Центральна Рада, АБН, Польське об'єднання Прометеївського руху в Лондоні, Об'єднання чеських демократів-федералістів, Виконавча Рада Anglo-Ukrainського Т-ва, Американська Рада незалежності Грузії, пл. Печ, Діз, проф. д-р Кох, И. Т. Кендрик, Папроцький, Р. Врага та інші. Разом дотепер надійшло 44 листи і телеграми від чужинців.

КОМУНИКАТ

Ради Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в США

з приводу смерті Президента Української Народної Республіки
АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО

На першу вістку про смерть Президента Української Народної Республіки Андрія Лівицького Рада Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в США зібралася на жалібне засідання, що відбулося дня 20 січня 1954 р. в Нью-Йорку в приміщенні Представництва.

Відзначивши втрату, що її поніс український народ на Батьківщині й на чужині, та вшанувавши пам'ять Голови Держави, найвищого репрезентанта й невтомного носія ідеї Української Народної Республіки, присутні прийняли наступні постанови:

1. Вислати кондоленційні листи до Достойної Вдови та інших членів Родини Покійного Президента;
2. Подбати за жалібні відправи в українських церквах та влаштувати жалібну академію в Нью-Йорку;
3. Повідомити про смерть Президента українське громадянство й українські організації в США, як рівнож повідомити офіційні американські чинники американських політичних діячів, представників і національно-політичні організації з-поза залізної заслони на терені США.

Підписали: Михайло Ветухів, Зенон Городинський, Іван Дубинець, Генерал Олександер Загродський, Артем Зубенко, Захар Івасишин, Іван Кабачків, Іван Крамаренко, Володимир Михайлів, Іван Паливода, Кость Паньківський, Євген Приходько, Степан Ріпецький, Мілена Рудницька, Микола Смолянський, Левко Чикаленко.
Нью-Йорк, 20 січня 1954.

Конференція українських демократичних об'єднань у Канаді

23 січня ц. р. в Торонті відбулася Конференція представників українських демократичних об'єднань у Канаді. Конференцію відкрив ред. І. Липовецький. Президію очолював голова Головної Управи Союзу б. Укр. Вояків ген. М. Садовський. Після вшанування вставанням св. пам. Голови Українського Державного Центру Андрія Лівицького і інформаційної доповіді ред. І. Липовецького — «Перед 3-ю Сесією УНРади», Конференцією було прийнято наступну резолюцію:

Ми, представники українських демократичних об'єднань у Канаді, що зійшлися на Конференції дня 23-го січня 1954 року в місті Торонті, після заслухання інформації в справі УНРади ухвалили таку резолюцію:

1. Схиляємо голови перед світлою памяттю Президента Української Народної Республіки Андрія Лівицького, що в тяжкий і відповідальний час, після смерті Головного Отамана Симона Петлюри, на підставі закону з дня 12 листопада 1920 року, перебрав на себе обов'язки Голови Держави, очолив українську визвольну боротьбу і непохитно керував нею аж до останніх хвилин свого життя.

2. Схиляємо чоло перед світлою памяттю представників українського Державного Центру: Голови Української Національної Ради проф. Бориса Іваницького, голів Виконного Органу УНРади проф. Ісаака Мазепи і д-ра Степана Барана, Командарма ген.-полк. Михайла Омельяновича-Павленка, голови УАПЦ митрополита Полікарпа, а також членів УНРади Михайла Олексієва, Юліяна Павликівського і Анатолія Рabiщенка.

3. Вважаємо Українську Національну Раду єдиним державно-правним репрезентантом визвольних змагань Українського Народу перед широким світом у його боротьбі за незалежне право на самостійне та ні від кого незалежне державне існування.

4. Констатуємо великий масштабу працю, яку проробила Українська Національна Рада через свій Виконавчий Орган і його Представництва у різних державах світу на протязі років свого існування, маючи для цього обмежені матеріальні засоби і часто дуже несприятливі умовини для своєї праці.

5. Стверджуємо, поважний зрист авторитету Української Національної Ради як у масах української еміграції, так і у зовнішніх чужинних чинників, а також непохитну поставу Української Національної Ради в обороні самостійницьких позицій та її безоглядну вірність Українському Народові.

6. Засуджуємо всі спроби заперечения, перешкодження або утруднення праці УНРаді з боку екстремістів відхилів нашого суспільства, що намагаються внести заколот у почуття української еміграції і політичних чинників прихильних нам народів.

7. Вітаємо 3-ю Сесію Української Національної

Ради і висловлюємо свою глибоку віру, що на цій Сесії будуть успішно розв'язані всі проблеми, яких вимагає сучасний момент, потреби української боротьби та, особливо, несподівана смерть Голови Державного Центру.

Торонто, 23 січня 1954 року.

ПРЕЗИДІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

М. Садовський, ген.-хор., І. Сердюк, І. Олійник, О. Охрим.

ПРЕДСТАВНИКИ ОБ'ЄДНАНЬ:

За Головну Управу Союзу б. Укр. Вояків: М. Садовський, ген.-хор., за Управу 5-ої Станіци СБУВ: І. Янішевський, І. Кіріченко. За Дирекцію Українського Воєнно-Історичного Інституту: М. Битинський, майор. За Головну Управу Українського Національно-Демократичного Союзу у Канаді: І. Липовецький, Я. Козловський. За Головну Управу Союзу Українців Жертв Російсько - Комуністичного Терору: Скрипчевський. За Головну Управу Об'єднання Демократичної Української Молоді в Канаді: І. Дубилко. За Краєвий Комітет Української Революційно-Демократичної Партиї: І. Сердюк. За Управу Української Робітничої Організації: Д. Ткачук. За Управу Українського Робітничого Союзу: О. Охрим. За Головну Управу Легіону ім. Симона Петлюри: І. Олійник.



Виконавчий Орган УНРади про Переяславську угоду

ДО УКРАЇНЦІВ НА БАТЬКІВЩИНІ Й НА ЧУЖИНІ

Українські громадяни й громадянки!

На січень місяць 1954 року припадає 300-ліття подій, що мала тяжкі і згубні наслідки для дальнішої історії українського народу. 18 січня 1654 року гетьман Богдан Хмельницький уклав т.зв. Переяславський Договір з тодішнім московським царством. Від цієї дати розпочинаються намагання московських царів знищити вільну українсько-козацьку державу й обернути її на колонію майбутньої російської імперії. Це їм остаточно пощастило досягти в другій половині XVIII століття по довгих і кривавих визвольних війнах, що їх провадила Україна в обороні своєї свободи й незалежності.

Після понад 200-літнього перебування у московсько-царському неволі, по революції 1917 року, український народ здобув наново свою свободу й відновив незалежну державу у вигляді Української Народної Республіки. В тій вільній українській республіці було забезпеченено національну, особисту й релігійну свободу та справедливий соціальний і господарчий лад для всіх громадян Української Землі, не виключаючи й національних меншин, що жили на нашій Батьківщині.

Проте, московські большевики — спадкоємці царських правителів колишньої російської імперії — пішли війною на молоду державу українську і здобули її перевагою свого війська, підступом, терором і зрадою. Від того часу в Україні панує поліційно- тоталітарний режим насильства, рабської праці, національного й релігійного поневолення, господарського визиску й народовбивства. Разом з тим большевицька Москва винищує українську культуру, нівчить українські історичні пам'ятки, викриває нашу історію й наші національні традиції, намагаючись вбити національний дух українського народу. Приклад спотворення української історії являють собою гучні святкування, що їх готовить саме тепер большевицька Москва з приводу 300-ліття Переяславського Договору. В цих святкуваннях, що їх на наказ Москви слухняно влаштовуватиме, т.зв. «уряд» ніби незалежної советської України, гетьмана Богдана Хмельницького виставляється героем «возділення» України з Росією, а про народ український твердиться, немовби триста років тому він гаряче бажав «навіки приєднатися до старшого російського брата».

Українці й українки!

Гетьман Богдан Хмельницький був справді великою постаттю в нашій історії. Та не за Переяславський Договір величали гетьмана Хмельницького його сучасники й величають донині наступні покоління українців. Переяславський Договір був, власне, однією з тяжких помилок цього великого державного мужа, якої він допустився через скрутне тодішнє становище України, шукуючи порятунку для нашої Батьківщини. Саме того договору ніяк не міг вибачити Хмельницькому Шевченко, промовляючи устами символічної постаті Матері-України такі гіркі слова: «Ой, Богдане, Богданочку! Якби була знала, у колисці б задушила, під серцем приспала...»

Український народ величав і величав гетьмана Богдана Хмельницького, як відновника Української Держави, що пов'язав традицію князівської Руси-України з новою козацькою добою і передав наступ-

ним поколінням заповіт боротьби за повну незалежність України. Створивши українсько-козацьку державу у війнах з Польщею, Богдан Хмельницький виснажився в цій нерівній боротьбі й не міг вдергатися за допомогою лише непевного союзника, яким була тоді Туреччина. Тому очі гетьмана звернулись на північ, і він запропонував московським царям союз проти Польщі, бажаючи забезпечити незалежність України від польських посягань. На підставі Переяславського Договору гетьманська Україна мала залишитися незалежною державою з власним військом, самостійними дипломатичними зносинами з чужими державами, своїми фінансами і своїм судівництвом. Цей договір мав бути лише воєнним союзом, побудованим на взаємному пошануванні прав обох партнерів.

Московські цари зламали договір і використали його для поневолення України та відразу почали посылати туди своїх воєвод і свої залоги. Недарма цей політичний акт, всупереч заявам сучасних московських володарів та іх советсько-українських прислужників, був такий непопулярний в українському народі 300 років тому. Сам Богдан Хмельницький довго вагався, доки зважився на цей крок. Велика частина козацької старшини на чолі з полковником Іваном Богуном та цілі полки українського козацтва відмовились визнати цю угоду; протестували проти неї українське духовництво з митрополитом київським Сильвестром Косовим на чолі, протестувало й українське міщанство.

Переконавшись дуже скоро в зраді московського союзника, Богдан Хмельницький став працювати над утворенням нової коаліції, до якої, крім України, мали пристати Швеція, Семигород, Бранденбург, Молдавія, Волоціна й Литва. Ця коаліція мала бути звернена і проти Польщі і проти Москви. Її війська вже розпочали свої дії, але передчасна смерть Хмельницького недозволила йому здійснити ці його задуми. Проте, наступники Хмельницького — гетьмани Виговський, Дорошенко, Мазепа — провадили криваві війни проти загарбницьких плянів московських царів. Лише скасування гетьманщини й зруйнування Запорізької Січі в другій половині XVIII століття здійснили остаточно перемогу завойовницьких намірів Москви.

Така є історична правда про Переяславський Договір. Московські большевики намагаються тепер сфальшувати цю правду. Вони намагаються вмовити українців, ніби 300 років тому український народ добровільно і з радістю прилучився до Москви. Вони не згадують нічого ані про Конотоп, де через п'ять років після Переяславського Договору гетьман Іван Виговський розгромив стотисячне московське військо, ані про Батурина, де поплічник царя Петра Меншикова вирізав усе населення міста з жінками й дітьми разом.

Наміри большевицької Москви аж надто ясні. Гучними святкуваннями 300-ліття Переяславського Договору вона хоче показати перед світом, ніби український народ задоволений своїм сучасним станом і не прагне відновлення самостійної Української Держави. Вона хоче, фальшуючи історичні факти, переконати українців, що їм немає чого боротися за незалежність, бо ж і їх предки ніби то добровільно вибрали для себе ярмо московських царів. Вона навмисно замовчусь безперервну боротьбу українців

До сучасного моменту

Праця Виконавчого Органу Української Національної Ради, як і Державного Центру в цілому, від самої його реорганізації 1948 року переходила, як відомо, в дуже складних і тяжких умовах так внутрішньо- як і зовнішньополітичного характеру.

Перше випливало з ряду найрізноманітніших причин, а саме: з специфічних обставин всієї політичної діяльності на еміграції й зокрема передумов її ідеологічної й політичної самоорганізації; з факту територіяльної розпорашеності й своєрідних, незрівняно складніших проти Батьківщини умов праці й побуту; з труднощів створення твердої й сталої фінансової бази, які випливали з попереднього моменту.

Друге, тобто труднощі зовнішньополітичного порядку, випливало, поперше, з переконання багатьох авторитетних чинників західного світу, що вони будуть спроможні налагодити з своїм воєнним союзником — комуністичною Москвою, тривалу й конструктивну співпрацю, подруге, і це чи не є головним, з

(Закінчення з 18-ої стор.)

за свою свободу на протязі понад двосотлітнього московського поневолення, замовчесе геройчні Визвольні Змагання в роках 1917—20 під пропорами Української Народної Республіки та невпинний спротив українського народу окупантському московсько-большевицькому режимові, його непохитну боротьбу за самостійну і соборну Українську Державу.

Українські громадяни і громадянки на Батьківщині!

Виконавчий Орган Української Національної Ради, як продовжуач і спадкоємець законного уряду Української Народної Республіки, знає, що Ви, в умовах большевицького терору, не маєте зможи належно противистати накинутим Вам «святкуванням». Але це зроблять за Вас Ваші брати й сестри, що перебувають у країнах вільного світу. Виконавчий Орган Української Національної Ради закликає все українське громадянство на чужині влаштувати в січні 1954 року, в час, коли припадатимуть роковини проголошення самостійності і соборності Української Народної Республіки, могутні маніфестації протесту проти фальшивання нашої історії большевицькою Москвою й накинутим нею узурпаторським «урядом» советської України. Хай викриття історичної правди й наша непохитна вірність пропорам Незалежної України засвідчать перед вільним світом справжні прагнення українців і піднесуть дух народу на Батьківщині. Ні фальшем, ні терором не здолає ворог зломити наш народ та його геройчні змагання за відновлення самостійної, ні від кого незалежної, вільної, соборної Української Народної Республіки. Україна переможе!

Виконавчий Орган Української Національної Ради:

**Степан Витвицький — Голова,
Михайло Воскобійник, Василь Григоренко,
Василь Діберт, Спиридон Довгаль,
Микола Лівицький, Микола Хробак ,
Олександер Юрченко — члени.**

На чужині, 20 грудня 1953 року.

(Ця відозва була передана в рамках радіопередач українською мовою через Радіо-Рим, Радіо-Еспанія, і «Голос Канади».)

недостатнього розуміння серед поважної частини західних політіків проблеми визволення й державної самостійності України (як і інших, до речі, неросійських підсіверських народів) так у площині морально-ідеологічній, як і в розрізі політичної доцільноти.

Тимто й праця Національної Ради і її Виконавчого Органу, великою мірою, була склерована на подолання цих перешкод, усунення чи зославлення яких дали б змогу Державному Центрові якнайкраще і якнайдоцільніше здійснити об'єднання чинних українських сил на Батьківщині й на скітальщині й на лежко скерувати і скоординувати їхню боротьбу проти московського окупанта й діяльність у вільному світі.

Вже самий факт утворення перед п'ятьма роками, на підставі угоди між майже всіма чинними українськими політичними середовищами, Української Національної Ради як українського екзилового передпарламенту на базі Державного Центру Української Народної Республіки — проводжника й носія українських вільсько-державницьких традицій, мав величезне, в повному розумінні цього слова, значення для справи визволення й відновлення державної незалежності України й був, певною мірою, зламним моментом у розвитку тієї справи. Зламним у тому розумінні, що він зосереджував діяльність якнайширших українських політичних сил навколо єдиного національного центру й тим самим максимально активізував нашу вільську акцію, переводжувану об'єднаним фронтом.

Мимо всіх, перелічених вище, несприятливих моментів, мимо того, що не всі українські самостійницькі чинники пішли разом із Укр. Нац. Радою, або додержали початкового свого наміру співпрацювати з іншими українськими силами на її базі, праця УНРади на протязі понад п'ятьох років виявила абсолютну життєвість і цілковиту доцільність, більше того — конечність існування саме такої бази й такої форми для української організованої вільсько-державницької акції. Не зважаючи на певну кризу, яка більшою чи меншою силою охопила політичне життя еміграції і яка в процесі передбудови його відповідно до нових умов її існування й діяльності, була явищем, зрештою, цілком зрозумілим, ідея Державного Центру, опертого на традицію Визвольних Змагань і вільну державну волю українського народу, виявлену ще на вільній українській землі, виявила найбільшу стійкість, що саме й дало змогу цій ідеї в цих трудніх умовах витримати всі удари й поштовхи так з-зовні, як і з-середини. Разом із цим належить відзначити, що це було доказом не тільки життєвості самої ідеї, але й правильності, в основному, лінії діяльності органів Державного Центру — Національної Ради і її Виконавчого Органу.

На протязі понад 5 років наш екзильний державно-політичний центр спирається на діючий, у найрізноманітніших формах і проявах, рух опору українського народу на Батьківщині й на акцію української еміграції, яка більшою чи меншою мірою, була й залишається виразницею настроїв різних верств нашого народу. Українська Національна Рада уважно стежила за подіями на Україні й вивчала процеси, що там відбувались і відбуваються, та, мірою можливого, нав'язувала, в різних формах, духовий контакт з людністю поневоленої Батьківщини.

На міжнародному полі було переведено, не зва-

жючи на обмежені матеріальні можливості, широку акцію висвітлення визвольних прагнень українського народу й української проблеми взагалі на тлі світової політичної ситуації. За останні роки можна виразно ствердити піднесення уваги світової громадської думки й навіть офіційних державних чинників до українського питання, зокрема уваги до вивчення ролі України й інших пригноблених Москвою народів т. зв. ССРУ у процесі ідеологічної боротьби проти комуністичного тоталітаризму. Величезна доля заслуги в цьому припадає на акцію Укр. Нац. Ради й українських політичних чинників, що стоять за нею. Наявність единого національно-політичного центру, що об'єднує незалежно від ідеологічних і політичних різниць, різні українські політичні групи, об'єднує на основі традиційної державної тягlosti поважну частину української еміграції, була вийнятковим щодо свого значення позитивом нашої політики також і на міжнародному форумі. Ідея державно-політичного екзильного центру, що протистоїть марionетковому «урядові» т. зв. УССР, щодалі більше знаходить відповідне сприйняття поміж відповідальних чинників західного і взагалі некомуністичного світу. Факт існування і діяльність Державного Центру, політично й правно виводжуваного з державотворчих актів 22 січня 1918 і 1919 років, дуже спричинилася частково до розвіяння, частково до поважного захистання в міжнародних колах «непередрішенської» байки російських емігрантських чинників про «лютневу революцію», як вихідний історичний момент, що до нього мали б повернутись підсоветські народи по поваленні большевицького режиму.

Особливé місце в зовнішньополітичній діяльності посадила й посадає справа реального координування дій національно-політичних центрів неросійських народів Советського Союзу. Саме тут зусиллями Виконавчого Органу Нац. Ради досягнуто не декларативних але цілком відчутних наслідків у вигляді створення вже неодноразово в українській і чужинецькій пресі згадуваного Паризького Бльоку, тобто об'єднання, яке сьогодні охоплює сім екзильних політичних центрів пригноблених червоною Москвою народів. Створення цього Бльоку і приступлення до нього справжніх представників політичної еміграції цих поневолених народів, спонукало відомий Американський Комітет Визволення від Большевизму, організацію, що сьогодні, в основному, концентрує американські заходи т. зв. психологічної війни проти комунізму, почати ґрунтовний перегляд своїх попередніх позицій і поглядів у цій справі, які, переважно, перед тим випливали з російського великорежавницького штандпункту.

У цій ситуації основним завданням для українського громадянства є його дальше згутування навколо свого Державного Центру, забезпечення йому якнайбільших можливостей до дальнього успішного перевелення його праці, а отже й до активної підтримки його.

За минулі п'ять з половиною років наша провітна політична установа й усе наше громадянство зазнали ряд лошкільних і болючих утрат. Назавжди відійшли від нас Голова Національної Ради Володислав Іванецький, перший Голова Вик. Органу Ісаак Мазепа, його наступник на цьому пості — Степан Баран, і, нарешті, — Президент Української Народної Республіки Андрій Лівіцький.

Не зважаючи на ці удари, особливо в умовах нашої розпорощеності й пов'язаних із цим труднощів, труднощів, особливо тяжких до подолання при залу-

ченні до праці досвідчених політичних діячів, розкиданих по цілому світі, УНРада і її Вик. Орган докладали максимум зусиль, щоб це якнайменше перешкоджало ходові нормальної праці.

Ні на один день органи нашого Державного Центру не припиняли своєї поточної роботи, мimo цих труднощів, мimo розходжені у поглядах на ті чи ті моменти й спраби між окремими політичними угрупованнями, розходжень, зрештою, зрозумілих і звичайних не тільки в таких обставинах, але й у цілком нормальніх умовах державної праці. Найбільшим вивтом названих розходжень був вихід із складу Вик. Органу представників ОУН, що мали ряд своїх відмінних поглядів на деякі питання поточної політики ВО.

Зокрема смерть Голови Державного Центру, президента А. Лівіцького — як болюче її не відчули співробітники Небіжчика та згуртоване біля Української Національної Ради громадянство — не вплинула на біг праці наших державних органів. Призначений за п'ять днів до смерті Президент Виконавчий Орган без жодної перерви почав виконувати свої поточні обов'язки, зокрема готовуючись до близької Сесії УНРади. Оголошенні заява в. о. Голови УНРади І. П. Багряного про зречення з тимчасового виконування обов'язків Президента та комунікат Українського Інформбюро про перебрання цих обов'язків (до сесії УНРади) Головою Виконавчого Органу д-ром С. Витвицким — створюють цілком ясний стан з погляду правно-конституційного. Державний Центр УНР діє далі, згідно з Заповітом Президента Андрія Лівіцького.

Є цілком очевидним, що ряд основних питань нашого політичного сьогодні, питань дальшої праці Державного Центру потребує уважного розгляду й розв'язання. Це розв'язання є цілковито і єдино можливе у рамках праці Державного Центру на основі його правного фундаменту — Тимчасового Закону про Реорганізацію Державного Центру, що є нашою конституцією на час перебування на екзилі. Цей Закон застерігає традиційну тягlosti нашої державної організації аж до виявлення волі народу на Батьківщині через вільно обрані Установчі Збори. Разом із тим Тимчасовий Закон дає можливості провадження потрібних змін, що їх диктуватимуть життя й інтереси нашої визвольної боротьби.

Розв'язання тих чи тих назрілих питань організації дальшої праці Державного Центру є важливим завданням III-ої Сесії Української Національної Ради, підготовування якої (Сесії) стоить сьогодні на порядку дня праці Президії й Вик. Органу Нац. Ради. Сесія остаточно впорядкує справу очленення Держ. Центру згідно з приписами Тимч. Закону й відповідно до державних традицій Української Народної Республіки, справу можливого доповнення складу Національної Ради новими політичними організаціями, справу можливих змін Закону і, зрештою, справу остаточного вконституовання коаліційного Виконавчого Органу.

Переведення Сесії буде дуже значущим і поважним кроком на шляху розгортання дальшої діяльності Державного Центру, діяльності, склерованої на об'єднання і координування всієї акції українських визвольних і державницьких сил.

Українське громадянство повинно пам'ятати, що успіх цієї діяльності залежить, великою мірою, від його активності й енергії, від довір'я і підтримки його для свого Державного Центру. Праця останнього переходить перед очима всього нашого загалу.

***** З життя і діяльності Державного Центру УНР *****

ПРИЗНАЧЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

Декретом з 12 січня 1954 року Президент Української Народної Республіки призначив Виконавчий Орган Української Національної Ради в такому складі:

Голова і Керівник Ресорту Закордонних Справ — д-р Степан ВІТВІЦЬКИЙ.

Заступник Голови і Керівник Ресорту Господарства — інж. Спиридон ДОВГАЛЬ.

Керівник Військового Ресорту — ген. Олександер УДОВИЧЕНКО.

Керівник Ресорту Внутрішніх Справ — інж. Василь ГРИГОРЕНКО.

Керівник Ресорту Преси й Інформації — ред. Микола ЛІВІЦЬКИЙ.

Керівник Ресорту Фінансів — д-р Микола ХРОБАК.

Члени Виконавчого Органу без Ресортів — ред. Михайло ВОСКОБІЙНИК і інж. Василь ДІБЕРТ.

Державний Секретар — д-р Олександер ЮРЧЕНКО.

ЧАС СКЛИКАННЯ ІІІ СЕСІЇ

УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

З огляду на смерть Президента Української Народної Республіки Андрія ЛІВІЦЬКОГО та зв'язані з тим труднощі, Президія Української Національної Ради відклала термін скликання ІІІ Сесії Української Національної Ради на 6 березня 1954 року.

ПЕРЕД СМЕРТЬЮ ПРЕЗИДЕНТА

В днях 16 і 17 грудня м. р. відбулося спільне засідання Президії та Виконавчого Органу Української Національної Ради під головуванням інж. О. Бойдуни, що заступав недужого вик. обов'язки Голови УНРади І. П. Багряного. Прибулий з США заступник Голови ВО та Керманич Ресорту Закордонних Справ д-р Ст. Вітвицький виголосив широку доповідь про актуальні справи української зовнішньої і внутрішньої політики. Доповідь д-ра Вітвицького доповнили інформаціями ред. М. Лівіцький та інж. С. Довгаль. По доповіді відбулася докладна дискусія, у висліді якої стверджено, що розбіжності поміж окремими фракціями УНРади не мають глибоко принципового характеру.

(Закінчення з стор. 15-ої)

Представники політично організованого активу його, заступленого в екзилному парламенті, мають кожночасно можливість її спостерігати й спрямовувати. В цьому особливість і сила Державного Центру Української Народної Республіки і його представничого тіла — Української Національної Ради.

Ми певні того, що свідоме ваги і завдань нашого Державного Центру, українське громадянство й надалі зміцнюватиме його базу. Це є запорукою нашої єдності й успіху діяльності нашого екзильного уряду, спрямованої на здійснення нашої національної мети — відновлення Української Самостійної Соборної Демократичної Держави.

Згідно з листом Президента про покликання д-ра Ст. Вітвицького на головування у Виконавчому Органі, новий Голова ВО звернувся до пп. інж. Андрієвського й ген. Капустянського, членів фракції ОУН, з пропозицією повернутися до виконування своїх обов'язків, як членів ВО. Ця пропозиція відповідає бажанню Президента А. Лівіцького, який у своєму листі з дня 10 листопада ц. р. до голови фракції ОУН в УНРаді, інж. О. Бойдуни, закликав згадану фракцію змінити своє рішення щодо відклікання пп. інж. Андрієвського та ген. Капустянського з Виконавчого Органу. На цей заклик фракція ОУН відповіла тоді відмовно.

По прибутті до Німеччини д-р Ст. Вітвицький відвідав насамперед Президента А. Лівіцького, що ще тоді перебував у шпиталі. В місці осідку Державного Центру д-р Ст. Вітвицький взяв участь у кількох засіданнях ВО УНРади та в міжфракційних нарадах. Він відбув кількаразові особисті конференції з представниками всіх фракцій УНРади та відвідав багатьох чільних українських діячів, що перебувають у Німеччині.

ЗУСТРІЧІ Д-РА ВІТВІЦЬКОГО В ПАРИЖІ

У своїй дорозі з США до осідку Державного Центру в Мюнхені д-р Ст. Вітвицький затримався в Парижі, пробувши там від 22 до 26 листопада м. р. В часі того свого побуту д-р Вітвицький відбув зустріч з представниками громадянства, яке поінформував у своїй доповіді про свою діяльність в США та про актуальні питання української політики.

Після зустрічі д-ра Вітвицького з головою вірменського Національного Комітету ген. Дро і головою грузинського Екзильного Уряду п. Гегечкорі відбулися 26 листопада збори представників політичних організацій, що входять у склад Паризького Бльоку. Після доповіді д-ра Вітвицького відбулась дискусія про найближчі завдання Бльоку.

Між іншими політичними діячами відвідали теж д-ра Вітвицького відомий польський публіціст Р. Врага і польський консул п. Парчевський.

ПОДОРОЖ ЧЛЕНА ВО УНРАДИ МИКОЛІ ЛІВІЦЬКОГО ДО ПАРИЖУ

В днях 7, 8 і 9 грудня м. р. в Парижі перебував керівник Ресорту Преси та Інформації ВО УНРади ред. М. Лівіцький. Під час свого побуту в Парижі п. М. Лівіцький відбув нараду з Представництвом ВО на Францію в особах голови Представництва інж. С. Созонтова та ред. Р. Голіяна. Він мав побачення з різними українськими журналістами, обговорюючи з ними справу українських пересилань у системі Радіовисильні «Визволення». Разом із заступником директора Радіовисильні «Визволення» містером Діз та ред. Р. Голіяном п. М. Лівіцький відвідав оселю Українського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Сарсель під Парижем, де гостей привів проф. В. Кубійович та його співробітники.

Ред. М. Лівіцький бачився також з представниками грузинського (міністер Е. Гегечкорі й інші) та вірменського національних центрів і мав нагоду обговорити з ними низку актуальних питань, що стосуються спільної акції т. зв. Паризького Бльоку.

Занедбана справа

Якщо б оцінювати українську національну справу за досить галасливою діяльністю нашої еміграції, то на перший погляд здавалося б, що все гаразд. Маємо на еміграції масу всяких організацій, високі школи, дві академії наук, масу науковців, політиків, маємо скромний екзилійний уряд, та ще крім нього галасливе представництво другого ніби «краєвого уряду», що буцім то «уряду» десь у Львові, словом, є у нас усього богато.

Здавалося б, що така доскодало організована еміграція здобула собі в широкому вільному світі сформованих прихильників, для яких проблема незалежної української державності є вже незаперечною. Таке враження має кожний, хто поза українським еміграційним гетто не бачить чужого світу.

Тимчасом домінуюча світова опінія знає тільки Росію, а нас, українців, як її «невід'ємну» складову частину, тобто як принадливих до російського народу. Напр. Двайт Айзенгавер, президент наймогутнішої світової потуги — США, у своєму монументальному творі «Crusade in Europe» каже, що «росіяни великолідущні» і дуже подібні до американського народа.

ВІДПОВІДЬ НА КАМПАНІЮ «ОПОЗИЦІЇ»

З усіх країн, де перебувають українські емігранти, приходять вістки про переможну відсіч, що її дають прихильники УНРади на вічах і зборах у відповідь на неперебірливі напади на Державний Центр прибічників ОУНР та ЗП УГВР. Ці безпідставні напади ще більш злютували табір УНРади та спричинилися до того, що чимраз більше «нейтральних» або й навіть колишніх прихильників «опозиції» стають на позиції підтримки Державного Центру УНР. Про це свідчать численні листи, які щодня надходять до Виконавчого Органу УНРади.

Не зменшилася також і матеріальна жертвеність на потреби Визвольної Акції Української Національної Ради. От кілька прикладів:

Пан Сергій Сухотеплій в Австралії, що в 1951 р. підписався на 20 доларів Позички Визволення України, тепер вписався ще на 100 доларів, роблячи це, як він заявляє, «на знак признання за те, що УНРада розбилла КЦАБ».

Пан Михайло Сенчак в Австралії що тяжко працює на цукрових плантаціях, начитавшись «опозиційної» преси, обвинувачував УНРаду в тім, що вона «продала Галичину полякам, а решту України — росіянам». Одержані відповідні вияснення, п. Сенчак переслав 100 доларів на Позичку Визволення України.

Товариство «Українська Просвіта» у Форт-Віллемс призначила на працю УНРади в жовтні ц. р. 500 доларів.

В жовтні ц. р. ВО УНРади одержав 183,50 доларів від Українського Робітничого Союзу, як асигнування Виконавчого Комітету Союзу (100 дол.) та пожертви його членів.

Повідомлення про збільшення пожертв на Визвольну Боротьбу під проводом УНРади надходять з різних країн, а зокрема з різних місцевостей Німеччини, де обурені неперебірливою кампанією ОУНР та ЗП УГВР незаможні українські залишенці спішать виявити свою вірність національно-державним пра-порам Української Народної Республіки.

ду в своєму історичному минулому — дослівно: «обидва народи були вільні від плями колоніального насилиницького імперіалізму»!

Щоб зрозуміти ментальність сучасного інтелігентного чужинця в питанні російської імперіяльної проблематики, вистачить навести дрібний приклад, що недавно мав місце в Швейцарії.

Питає мене знайомий швейцарець-інтелігент, якої національності. Відповідаю, що я українець. На це одержую пояснення: «значить, ви рус! — «Ніякий росіянин, а українець, тобто принадливий до зовсім окремої української нації, що має свою власну давню культуру, мову, письменство та історію, зовсім незалежну від російсько-московського народу.»

Але мій швейцарський приятель заперечує даль-

ше і навіть дещо обурюється, що я його вважаю за малоосвічену людину, мовляв, він не тільки вчився світової історії, зокрема історії сходу Європи в школі, але крім того ще читав сам велику історичну літературу про Росію та її різні племена. В своїй горячій дискусії він переходить до наступу і запитує мене, чи я читав велику 4-томову історію Росії в німецькій мові одного з найбільших наукових авторитетів Швейцарії — проф. Валентина Гітермана, (к. емігранта з Росії з 1905 р.). Власне в тій історії є стверджено, що ніякої України не було й нема і що українське племя — це росіяни. Аж цойно тоді зм'як мій співбесідник, коли переконався, що й я читав ту «славну» історію Гітермана та почув від мене критичні завваги, що автор безкритично й наслідо повторив старі російсько-царські історичні фальшивки — «А коли так, то чому українці не дають до наших бібліотек своєї правдивої історичної літератури?» — слідував слушний запит швейцарця.

Було б несправедливим обвинувачувати президента Айзенгавера, того чи іншого швейцарця, француза, німця, англійця і т. д. в упередженому русофільстві, або в українофобстві. Інформації про Росію вони черпають із давніх і найновіших підручників та літератур в своїх мовах, написаних з джерел, зручно спрепарованих столітньою імперіялістичною російською пропагандою.

Всі світові бібліотеки по всіх культурних осередках вільного світу заповнені майже виключно російсько-імперіялістичною історичною літературою. А організоване українство, нажаль, досі не спромоглося систематично постачати чужинні книгозбирні виданнями в чужих мовах, що правдиво насвітлювали б історію України та загарбництво російської імперії.

Ось хочби зайти до першої-липшої бібліотеки в Швейцарії, напр. в Цюриху. Там знайдете пробольшевицьку й протиукраїнську інформацію. І нема підстав підозрювати управи бібліотек, що вони чомусь наставлені проти України. Ні, вони кладають до своїх книгоzбирень усе те, що їм присилають. А вже годі від них вимагати, щоб вони самі вишукували матеріяли й інформації про якусь незнану ім повелену націю!

Некраще стоять справа з другим дуже важним джерелом знання та інформації — це енциклопедії — світові й льокальні. В них здебільшого — коли їх знайдете якусь згадку про Україну, то найчастіше перекручену й насвітлену скрізь скло, зафарблене традиційним російським імперіялізмом.

Цей стан ігнорації України, а в зв'язку з тим і байдужості культурного світу до визвольних зма-

Відгуки на наші матеріали

А. ЧЕРНЕЦЬКИЙ

Скажім правду отверто і ясно

(До справи нашої консолідації)

Українська преса на скитальщині раз у раз порушує справу консолідації та закликає до неї. Цій справі присвятив свою увагу п. П. К. у «Вістях» ч. 27 за листопад 1953 р.

Здавалося б, що справа ясна, потребу об'єднання всієї нашої еміграції ніхто не оспорює, бо всі розуміють, що і ми самі, і світ чекають та потребують її, якщо наша визвольна боротьба має знайти у світі прихильний позитивний відгук. Іде тут, на скитальщині, про пропаганду української самостійної державної думки, а не про захоплення влади, про реалізацію певних суспільних чи партійних програм.

(Закінчення з стор. 17-ої)

гань українського народу — буде так довго тривати, доки українська еміграція не збудиться зі сну своєї безчинності і не візьметься до рішучої і негайної активізації занедбаної справи! Це історичне завдання може й мусить виконати тільки еміграція, бо пошищо не маємо своєї держави, що могла б це робити

Обов'язок переведення в життя цього пекучого завдання повинні б, на нашу думку, взяти на себе дві наші наукові інституції: ВУАН і НТШ, створивши спільній Науковий Комітет Інформації, до якого треба б для співпраці притягнути всі живі наукові сили української еміграції — в першу чергу істориків-українознавців. Завданням цього Комітету було б вибрати відповідну існуючу українську історичну літературу в чужих мовах та систематично й пляново розділювати її по університетських і більших прилюдних бібліотеках кожної країни. Очевидно, на добір цієї інформаційної літератури треба б звернути велику увагу, бо ненаукова, або партійницько-однобічна література може тільки спровоцитувати.

Здаємо собі справу про бідність українознавчої літератури в чужих мовах. З часом прийдеться вжити заходів для видавання нових спеціальних наукових праць. Напр., було б дуже на місці, як би хтось з кваліфікованих українських істориків написав бодай коротку правдиву історію Росії в чужих мовах. — Це все в наших умовах не легка справа, але наша поневолена батьківщина вимагає від української еміграції виконати це завдання.

Щодо параліжування невірних інформацій про Україну різних енциклопедій, то згаданий Науковий Комітет Інформації міг би зовсім легко справитися з цим завданням. Бін подавав би авторам і видавництвам, або, коли автори вже не живуть, то тільки видавництвам енциклопедій свої критичні завважаги та рівночасно короткий правдивий зміст спростованого матеріалу — з рівночасним поданням відповідних наукових джерел — і те все від імені Української Академії Наук. Ці заходи напевно причинилися б до усунення закоріненого русофільства в західному світі.

Очевидно, ця праця є складна та вимагатиме значних коштів. Коли тільки наші наукові установи візьмуться за цю преважну справу, ми віримо, що українська патріотична еміграція всіми силами її підтримає!

На це прийде час і це будуть робити наші політичні партії дома. Чому немає у нас консолідації, чому ще так далеко до неї? По моєму, і це треба собі сказати отверто і ясно, у нас на скитальщині є певні групи, які думають, що тільки вони мають право репрезентувати українську визвольну боротьбу і що тільки їм має і мусить належати влада в українській державі.

Це у них найважніше і до цього йдуть вони всіми засобами, дотримуючись тези, що всі засоби, моральні чи неморальні, добрі, коли вони ведуть до мети, до захоплення влади.

Тому й безпardonні напади на своїх політичних противників, яких трактують як державних ворогів, що їх треба знищити, унешкідливити, а щоб цього легше досягти, приписується їм всякі ухили, національні гріхи. До цього й фальшується факти та саму історію нашої визвольної боротьби, зриваючи на вітві із самими основними державними актами Центральної Ради та Трудового Конгресу.

Робиться це не оглядаючись на правду, не придережуючись моралі, не признаючи крім себе нікого й нічого. Очевидно, що такий неджельтменський підхід, не може створити у нас т. зв. «Burgfrieden», бо до цього потрібні чесність і добра воля у всіх партнерів.

Тому й немає консолідації, бо хитрунством, ставленням других перед доконані факти, до ніякого зговорення і об'єднання довести не можна.

Хто за всяку ціну йде до захоплення влади, хто знає тільки себе і кому потрібна диктатура, той консолідації не потребує.

Ніде правди діти, що у нас є політичний двоподіл: одні стоять на ґрунті державних актів Української Народної Республіки, яка була виявом законної волі вільного українського народу у часі нашої національної революції, а другі цю волю та її акти заперечують, бо самі хотять всім українцям накинути свою волю, свій диктат. Про волю народу не питаюти вони нині, і не будуть питати й у майбутньому. Такі поняття їм чужі і такої політики вони не знають і не хочуть знати. Це треба собі сказати ясно й отверто і до цього пристосувати нашу політику. Ми тут на скитальщині, як демократи, не маємо іншого засобу — як пропаганду нашого становища. Сили чи насилия супроти наших політичних противників не можемо вживати ні тут, на скитальщині, і не будемо цього як політичні діячі вживати дома.

Силу має і може проявляти тільки держава та її законна влада, уряд, але ніколи політичні партії, якщо не хочуть безпотребно ризикувати громадянською війною, що молодій українській державі може тільки пошкодити. Світ, який нині не тільки цікавиться українською справою, але й вивчає її, не з наших пропагандивших заяв та меморіалів, але з самих джерел, із нашої преси, з нашої міжпартийної боротьби — не може захоплюватися і не матиме ніякого інтересу підтримувати нас, коли ми замість замирення у світі, принесемо йому ще одне воєнніше конфліктів та хаосу на наших землях.

Не є ніякою таємницею, що не тільки державні, але й партійно-політичні архіви у світі мають укра-

З нових книжок

„Про чорні діла Кремля“

“The Black deeds of the Kremlin. A white Book”, Toronto, 1953.

З нагоди 20-ліття голоду в Україні вийшла «Біла книга про чорні діла Кремля». Є це справді імпонуюча своїми розмірами книжка на 546 сторінок, в якій велика кількість наочних свідків розповідає про голод 1932—33 рр., про те, як вони його пережили, про братські могили у Вінниці та інших містах України, про Соловки, Печору та десятки подібних концентраційних таборів на Півночі. Це — коротко сказавши — книга про важку Голготу українського народу під російсько-большевицькою окупацією.

Хто автори книжки? Поруч імен, як І. Багряний, С. Підгайний, проф. І. Розін, проф. М. Міщенко та ще кількох інших — це самі селяни й робітники (до 100 чоловік)... Велика заслуга видавців і редакторів цієї «Білої книги» — це те, що вони дали можливість свідчити перед цілим світом про страхіття організованого червоною Москвою голоду в Україні та про рабські табори праці саме тим недостріляним та недомученим селянам і робітникам.

Книга робить потрясаюче враження як своїм змістом так і вдало підібраними оригінальними фотографіями пересекуваних видатних осіб та репродукціями документів. На нашу думку особливо цінний розділ IV «Боротьба за незалежність України і ліквідація українських інтелектуалістів» (стор. 307—409). Тут уведено імена 192 українських письменників, критиків та вчених (список далеко неповний), що були пересекувані через большевиків. З них було розстріляно 28 осіб, покінчили життя самогубством у в'язниці або й «на волі» — 9 осіб, зіслано в концетабори — 155, з яких вернулося тільки 27 осіб.

Завданням авторів було ознайомити світ з методами большевицького «правосуддя» та спричинитися таким чином до того, щоб вільний світ зрозумів, який це жорстокий ворог. Має очевидно також рацио і відомий американський вчений проф Сімпсон (що написав передмову до цієї книги), коли каже, що «автори цієї книжки леліють надію, що вони якимсь способом зможуть причинитися до визволення своєї улюбленої України»...

Книжку можна рекомендувати усім тим, що хотіли б студіювати відносини в ССР від безпосередніх свідків, що розповідають про свої переживання просто й щиро, без лукавства.

НАШІ ІНШОМОВНІ ВИДАННЯ

Перед тижнем вийшло перше (подвійне) число «Вістей» Українського Інформаційного Бюро в німецькій мові, а за кілька днів з друку вийде англійське видання. Німецьке число вийшло з портретом Покійного Президента А. Лівіцького, англійське так само буде зображене портретом великого Небіжчика та, можливо, деякими кадрами з похоронів Пана Президента.

їнські відділи, де точно скомплектовані картотеки наших політичних діячів, вирізки із нашої преси та публікації, і то в оригіналах та докладних перекладах. Чужинецькі політики вивчають для цього й українську мову. Допомагають їм у тому і наші національні вороги, але на це немає ради, і це справи не міняє.

Тому й сутєстія п. П. К., що українську справу у соціалістів можуть заступати тільки українські соціалісти з доброю соціалістичною метрикою, а у Ватикані католики і т. д., — нам справи не доправить. Це й навіть недоцільне у теперішніх умовах. Що може нині чужому соціалістові сказати український соціаліст, коли йому покажуть заяви і вирізки з української преси, у яких паплюжиться і ляється і демократію, і соціалізм, і інших діячів? Заперечити тих фактів український соціаліст не може, але й як їх виправдати? Тому краще хай пробують йти до демократів й соціалістів другі. Може ця зустріч їх зі світом покаже їм, як дивиться на них світ.

Ми, українські соціалісти, оббріхувати наших товаришів, соціалістів чужих народів, не можемо. До такої дипломатії ми не надаємося. А заступати українських робітників і українську справу можемо на з'їздах профспілок, у соціалістичній пресі. І це ми робимо. Але до чужих соціалістичних міністерств, до провідників і політиків соціалістичних партій, як дипломати — хай іде хто інший, а не українські соціалісти. Так само і до Ватикану, краще щоб йшли наші брати православні, бо вони становлять переважаючу більшість нашого населення. Ватикан добре розуміє політику і дипломатію і добре розуміє ціну обіцянок за одним замахом навернути всіх українців на католицизм, бо знає, що це не можливо і що дорога до цього ще далека та що реалізувати це не будуть саме ті, що такі оферти Ватиканові нині дають.

Політика, це оборона і боротьба за певні ідеї, цілі, але боротьба і чесний змаг, а не хитрунство чи ошуканство, як це дехто у нас думає. На ошуканстві ще ніхто не побудував ніякого підприємства, ніякої держави, бо брехня має завжди короткі ноги. На таких примітивних засобах не поведемо успішно політику й ми. Коли говорю про наш політичний двоподіл, то маю на думці Державний Центр УНР і тих, що його поборюють і негують.

Це не відноситься до тих груп, що заступлені в УНРаді. Тут може бути і опозиція, очевидно чесна, ідейна. Демократії без виміни думок, без опозиції нема і не може бути. Опозиція, це сумління і контроль демократії, гарант, що демократія не потоне у багні. В демократії опозицію і тих, проти кого вони роблять цю опозицію, єднає почуття спільніх ідей, цілей і спільна основа правопорядку, законності, конституції.

Це право опозиції критикувати, змагати до змін навіть конституції, але це не має і не може мати нічого спільногого з руйною, з поваленням будівлі, з підмінованням ґрунту.

Коли б у нашому парляменті це робила опозиція, вона перестала б бути демократичною опозицією, а перешла б на сторону її ворогів. Опозиція має свій глупд, свої закони, позиції, які в демократії не може вийти.

Опозиція не стоїть на перешкоді консолідації, вона її не заперечує.

З М И С Т

стор.

| | |
|---|----|
| Президент Української Народної Республіки (коротка біографія) | 2 |
| Заповіт Президента Андрія М. Лівицького | 3 |
| Похорон Президента УНР | 4 |
| Останні дні пана Президента | 4 |
| Промова д-ра С. Витвицького | 8 |
| Перебрання обов'язків Президента | 9 |
| Промова пана А. Кордзая | 10 |
| Вшановують пам'ять Президента УНР | 10 |
| Українська еміграція в цілому світі згадує Президента | 11 |
| Вислови співчуття | 11 |
| Комунікат Ради Представництва ВО в США | 11 |
| Конференція українських демократичних об'єднань у Канаді | 12 |
| Виконавчий Орган УНРади про Переяславську угоду | 13 |
| До сучасного моменту | 14 |
| З життя і діяльності Державного Центру УНР | 16 |
| Занедбана справа | 17 |
| Відповідь на кампанію опозиції | 17 |
| Скажім правду отверто і ясно | 18 |
| З нових книжок | 19 |

**АДРЕСИ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ЗАКОРДОННОМ:**

США

Mr. P. Krasnonis
779 Broadway, Ap. 123
New York, N. Y.
USA

Венецуеля

Ing. Venedikt Vasiuk
Aportado de Correo 2666
Caracas
Venecuela

Канада

Mr. Kochan Wolodymyr
722 McIntyre Bldg.
Winnipeg, Man.
Canada

Іспанія

Sr. Andre Kishka
Fernando el Santo 18.
Madrid
Spanien

Англія

Mr. M. Oparenko
5, Acklam Rd.
London, W, 10
England

Італія

S. Dr. Fedorontschuk
Via Nemorenea 100.
22 Roma
Italia

Австралія

Mgr. Jaroslaw Lohyn
PO Box 88, Rundle St.
Adelaide
S. Australia

Швеція

Mr. B. Kentrzynskyj
6, Klubbocken Maelarshoejden.
Stockholm
Sweden

Франція

Mr. Ing. Symon Sosontiw
5, rue Gasnier Guy,
Paris XX.
France

«Вісті» можна замовляти також у всіх Уповноважених окремих ресортів ВО УНРади та в поодиноких Товариствах Сприяння УНРаді.

Ціна поодинокого числа 0,50 НМ, або рівновартість в чужих валютах.

Бразилія

Sr. Nicolau S. Dniprovey
Rua Casimiro de Abreu, 362
S. Paulo — Brasil.

ВІСТИ

Аргентина

Red. E. Onatsky
Av. Alem 431 p.6, Dep. D.
Buenos Aires
Argentina

Виходять раз на місяць.

Редакція Колегія. Видає Українське Інформаційне
Бюро. Адреса редакції і видавництва: München 25,
Dankelstr. 4/0.